

סיכום שנתי 2013

במהלך 2013 נרשמה ירידה במספר ההרוגים, בהשוואה לשנה שעברה: 6 הרוגים, לעומת 10 במהלך 2012 (6 מההרוגים במהלך מבצע "עמוד ענן", 14-21 נובמבר 2012). מחצית ההרוגים השנה הם אנשי כוחות הביטחון ומחציתם אזרחים.

נתוני נפגעים בפיגועי בטרור

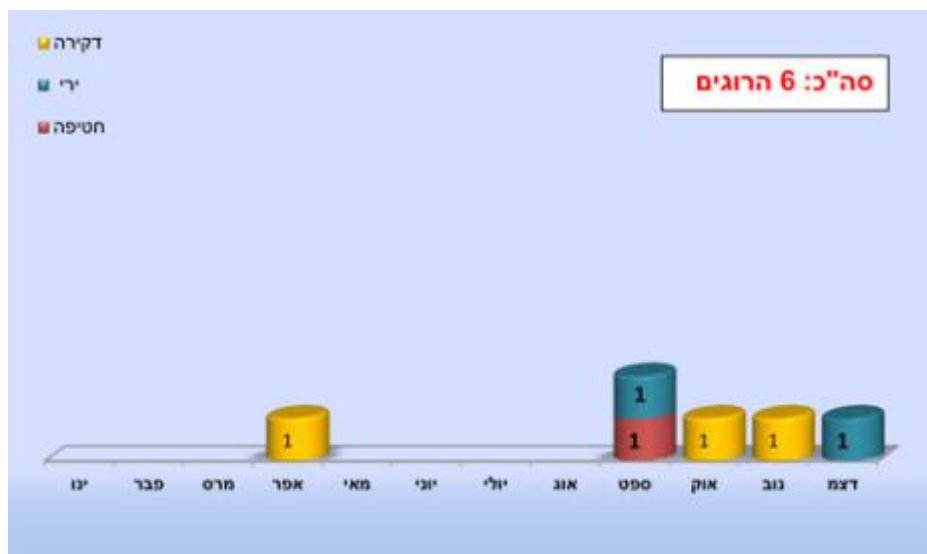
מרבית ההרוגים השנה (5) הם כתוצאה מפיגועים שמוצאם באיו"ש, ומקצתם (הרוג אחד) מפיגועים, שמוצאם ברצועת עזה. השנה לא נרשמו הרוגים בפיגועים שמוצאם בסיני.

רוב ההרוגים הם כתוצאה מפיגוע, שבוצע בידי תשתיות מקומיות, וחלקן בדפוס "המפגע הבודד". כשליש מהם (2 הרוגים) הם כתוצאה מפיגועים, שבוצעו בידי שוהים בלתי חוקיים בישראל: פיגוע חטיפה (20 ספטמבר, ממנו נהרג תומר חזן ז"ל) בהנחיית כלואים בישראל, שנועד להוביל למיקוח על שחרור אסירים, ופיגוע דקירה (13 נובמבר, ממנו נהרג עדן אטיאס ז"ל) בעפולה.

התפלגות ההרוגים על-פי מתווה: 3 בפיגועי דקירה (30 אפריל, צומת תפוח/שומרון, אזרח; 10 אוקטובר, ברוש הבקעה, אזרח; 13 נובמבר, עפולה, חייל); 2 בפיגועי ירי צליפה (22 ספטמבר, חברון, חייל; 24 דצמבר, נחל עוז (מהרצועה), אזרח), ו-1 בפיגוע חטיפה (20 ספטמבר, בת ים-קלקיליה, חייל);

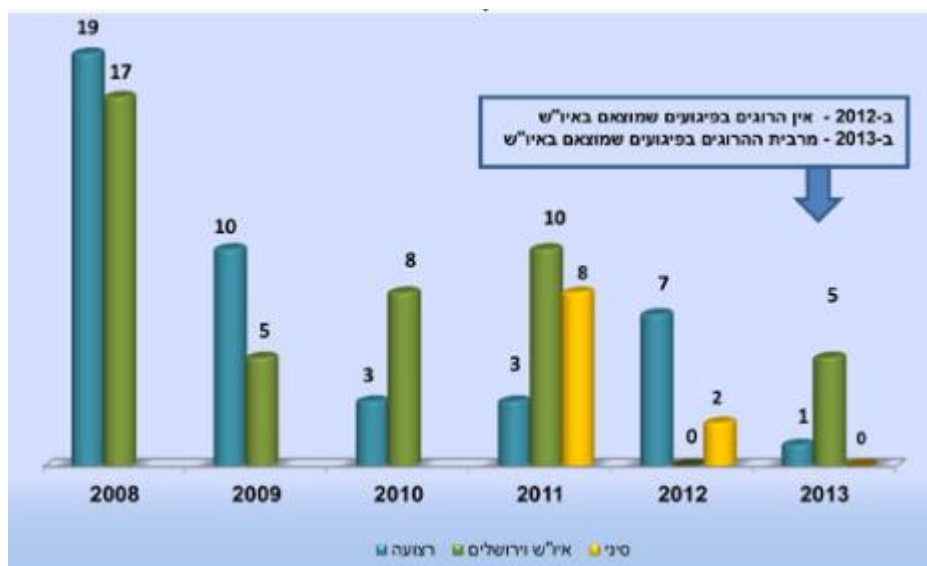
להלן גרף התפלגות ההרוגים בחתך חודשי ועל פי מתווה:

הרוגים מטרור פלסטיני בשנת 2013 בחתך חודשי ומתווה

להלן גרף התפלגות הרוגים על- פי אזור בחתך שנתי בשנים 2008 – 2013 :

התפלגות הרוגים על-פי אזור מוצא בחתך שנתי 2008 – 2012

נתוני פצועים

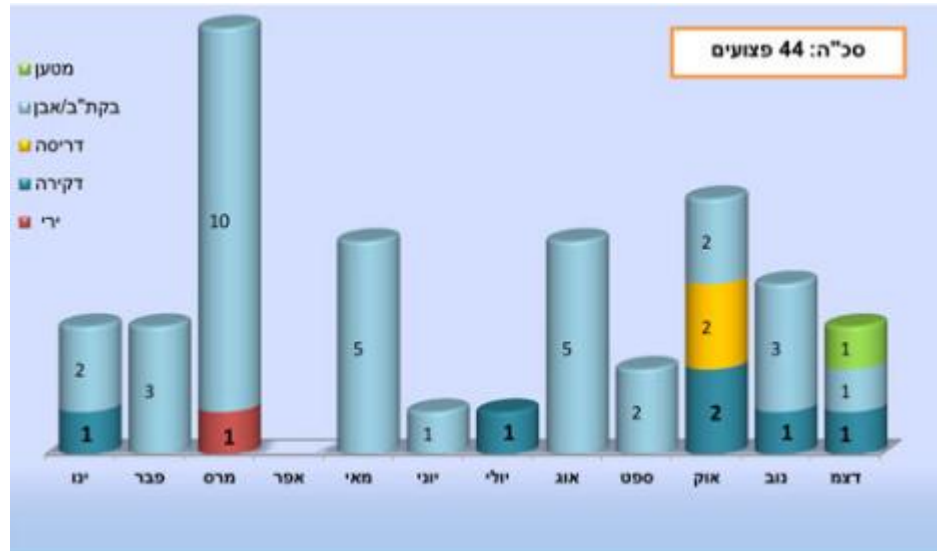
במספר הפצועים בשנת 2013 חלה עלייה, בהשוואה לשנה שעברה, אם לא כוללים את מספרם של הפצועים במהלך "עמוד ענן". כך, בשנת 2013 נרשמו 44 פצועים, לעומת 40 פצועים במהלך 2012 (ועוד 269 פצועים במהלך מבצע "עמוד ענן". סה"כ 309 פצועים בשנת 2012).

רוב הפצועים בשנת 2013 (כ-78%) הם כתוצאה מפיגועי השלכת בקבוקי תבערה או אבנים (34 פצועים). כ-14% נפצעו בפיגועי דקירה (6 פצועים), 4.5% כתוצאה מפיגוע דריסה (2 פצועים), 2.5% כתוצאה מפיגוע ירי (1) ו-2.5% כתוצאה מפיגוע מטען (1).

באשר להתפלגות הפצועים בשנת 2013 בין אזרחים ואנשי כוחות הביטחון: 15 מהפצועים הם אזרחים, ו-29 פצועים הם אנשי כוחות הביטחון.

להלן גרף התפלגות הפצעים בחתך חודשי ועל פי מתווה:

פצעים מטרור פלסטיני ב בשנת 2013 בחתך חודשי ועל-פי מתווה

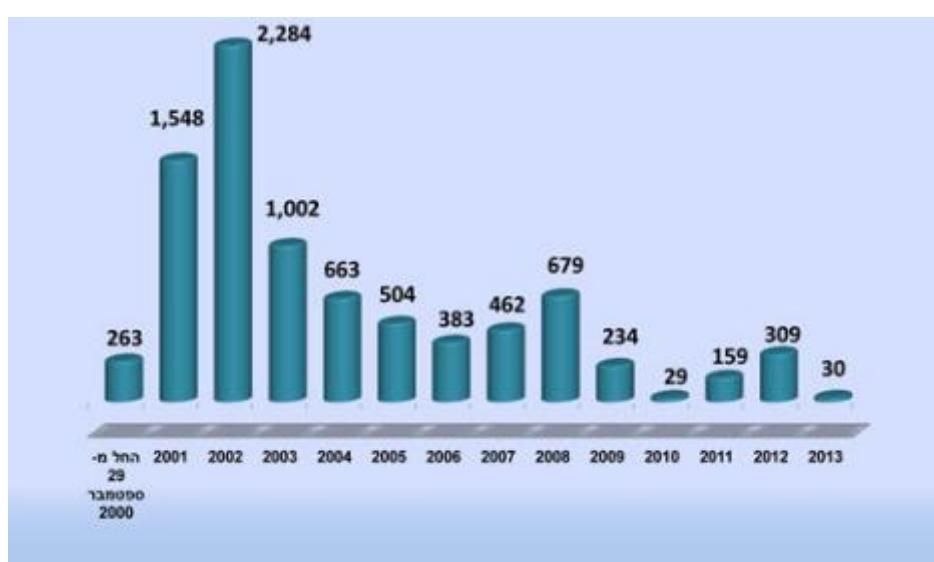
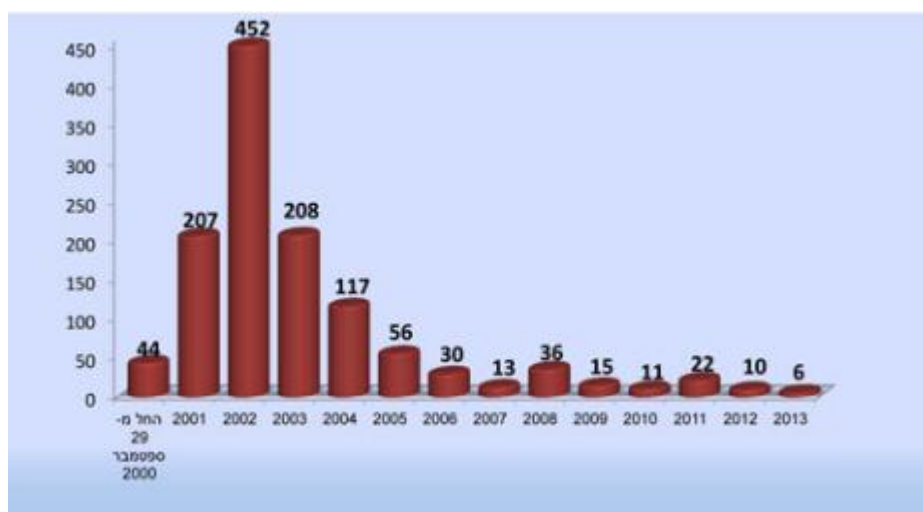
התפלגות הפצעים על פי אזורים: כ-62% מהפצעים (27 פצעים) נפצעו באיו"ש, מהם שני שלישים (18 פצעים) ביהודה ושליש (9 פצעים) בשומרון. 34% מכלל הפצעים (15 פצעים) נפצעו בגזרת ירושלים, ו-4.5% (2 פצעים) בתחומי "הקו הירוק". יצוין, כי השנה לא היו פצעים מפיגועים, שמקורם ברצועת עזה ובסיני.

להלן גרפי השוואה של הרוגים ופצעים בשנים האחרונות, מהם ניכרת ירידה במספר הנפגעים בפיגועי טרור, בשנת 2013.

נפגעים מטרור פלסטיני החל מ-29 ספטמבר 2000

החל מ-29 ספטמבר 2000 נהרגו בפיגועי טרור 1,227 בני אדם ונפצעו 8,549.

להלן הפירוט בגרף התפלגות ההרוגים והתפלגות פצועים בחתך שנתי:

גזרת איו"ש וירושלים

עלייה בהיקף הטרור באיו"ש, בדגש על אזור יהודה, בהשוואה לשנה שעברה. כך, בשנת 2013 נרשמו 1271 פיגועים, מתוכם: 1042 ביהודה (260 ב"עוטף ירושלים") ו-229 בשומרון. זאת, לעומת 578 פיגועים באיו"ש ב-2012.

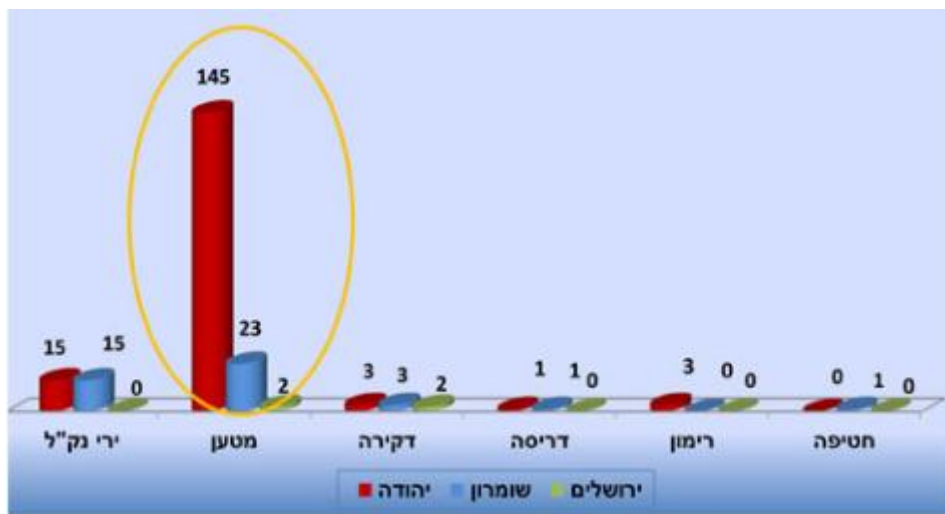
הגידול במספר הפיגועים באיו"ש חל בכל המתווים, אך הוא בולט בפיגועים שבוצעו באמל"ח חם: ירי, מטען, רימון (לרבות השלכת מטעני צינור ורימונים מאולתרים): 201 פיגועים בשנת 2013, מתוכם 45 ב"עוטף ירושלים". זאת, לעומת 37 פיגועים בשנת 2012.

בפיגועים במאפיינים עממים, כדוגמת השלכת בקבוקי תבערה, חלה עלייה של כ-60%: 858 פיגועים, לעומת 535 בשנת 2012.

מנגד, בפיגועים שבוצעו בירושלים חלה ירידה: 126 פיגועים, לעומת 187 בשנת 2012. מרבית הפיגועים בירושלים (122 פיגועים) היו במתווה של השלכת בקבוקי תבערה.

להן גרף התפלגות הפיגועים באיו"ש ובירושלים (למעט השלכת בקבוקי תבערה) בחלוקה לאזורים ועל פי מתווה:

התפלגות פיגועים בשנת 2013 על-פי מתווה ובחלוקה לאזורים

בפיגועים, שמוצאם באיו"ש, בלט השנה פיגוע מטען באוטובוס בבת ים (22 בדצמבר, חבלן משטרתי נפצע קל), אשר בוצע בידי תשתית, שחבריה המרכזיים, תושבי בית לחם, הם פעילים של "הג'האד האסלאמי" (גא"פ), ואילו המפגע, שהניח את המטען באוטובוס והפעילו באמצעות טלפון סלולארי, היה שוהה בלתי חוקי בישראל (שב"ח), אשר עבד, כמה חודשים לפני הפיגוע, במסעדת אבולעפיה ביפו.

בבוקר הפיגוע נכנס המפגע לישראל, עם התיק ובו המטען, דרך פרצה בגדר באזור אשכולות, בדרום הר חברון, והגיע ליפו במכוניתו של בדואי, אזרח ישראל, המסיע שב"חים.

עוד בלטו השנה: 8 פיגועי דקירה, שבחלקם היו קטלניים ביותר (2 הרוגים: אזרח וחייל); פיגוע חטיפה ורצח (חייל הרוג), שבוצע, אף הוא, בידי שוהה בלתי חוקי (שב"ח) מאזור קלקיליה/שומרון, וכן פיגוע ירי צליפה (חייל הרוג) בחברון/יהודה.

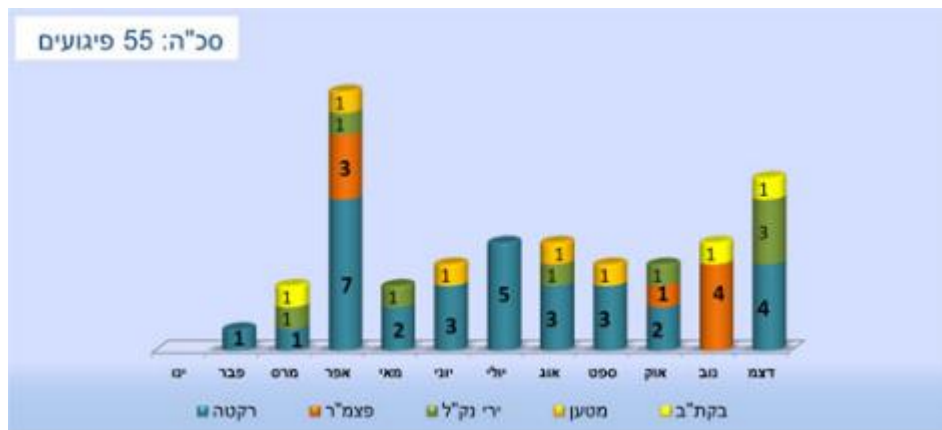
רצועת עזה

בשנת 2013 חלה ירידה חדה בהיקף הפיגועים שמוצאם ברצועה, לעומת שנה שעברה: 55 פיגועים, לעומת 1,130 פיגועים בשנת 2012 (מתוכם 1,085 פיגועי ירי תלול מסלול לעבר ישראל).

ברקע לירידה, ההסכמות להפסקת אש, שהושגו בעקבות מבצע "עמוד ענן", שהתנהל בשלהי 2012 (14-21 נובמבר), ואשר הובילו לריסון הטרור, שמוצאו ברצועת עזה.

להלן גרף התפלגות פיגועים, שמוצאם ברצועת עזה, במהלך 2013 בחתך חודשי ועל פי מתווה:

התפלגות פיגועים מהרצועה במהלך 2013 על-פי מתווה ובחתך חודשי

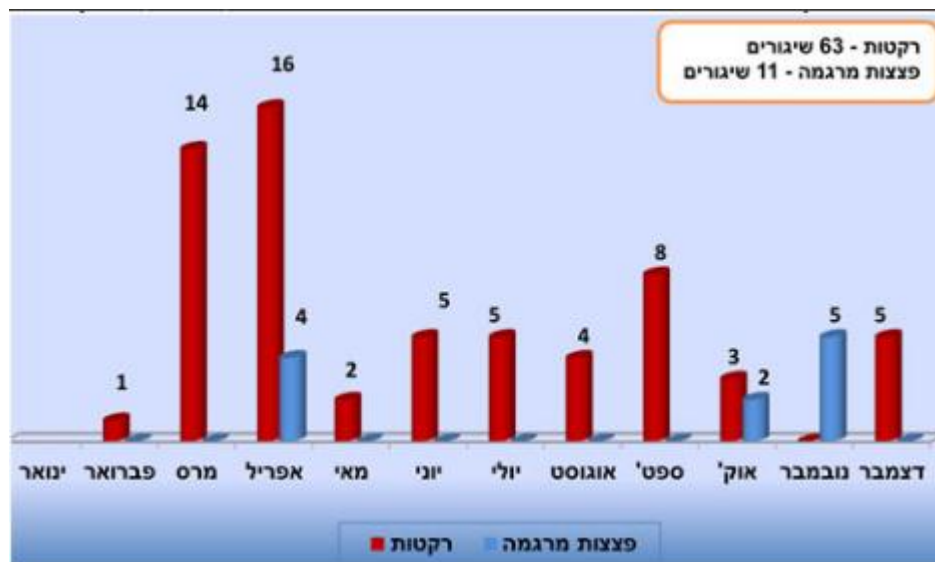

**הבהרה: השיגורים הם מספר הרקטות/פצצות מרגמה שנורו. לדוגמה: פיגוע ירי הכולל מטח של 3 רקטות/פצצות מרגמה ייספר כפיגוע אחד; שלושה שיגורים

הירידה בהיקף הפיגועים מהרצועה בולטת במיוחד במתווה של ירי תלול מסלול (רקטות ופצצות מרגמה). כך, בשנת 2013 שוגרו** לעבר ישראל 63 רקטות ו-11 פצצות מרגמה בלבד (ב-39 פיגועים). זאת, לעומת שיגור 2,327 רקטות ו-230 פצצות מרגמה במהלך שנת 2012 (מהן 1,731 רקטות במהלך "עמוד ענן"). לשם השוואה: במהלך 2011 שוגרו לעבר ישראל 419 רקטות ו-244 פצצות מרגמה .

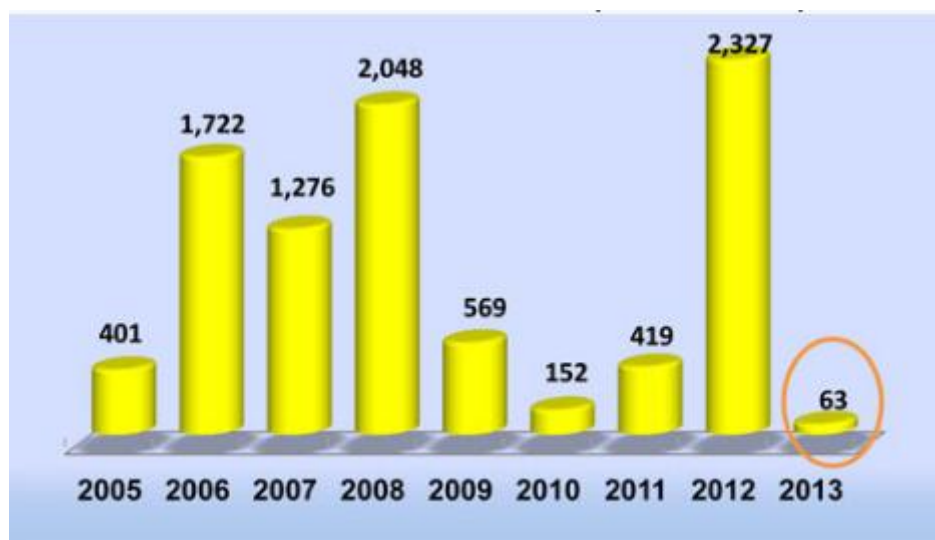
להלן גרף שיגורי** רקטות ופצצות מרגמה מרצועת עזה לעבר ישראל בשנת 2013
 בחתך חודשי:

שיגורי** רקטות ופצצות מרגמה מהרצועה לעבר ישראל בשנת 2013 בחתך חודשי

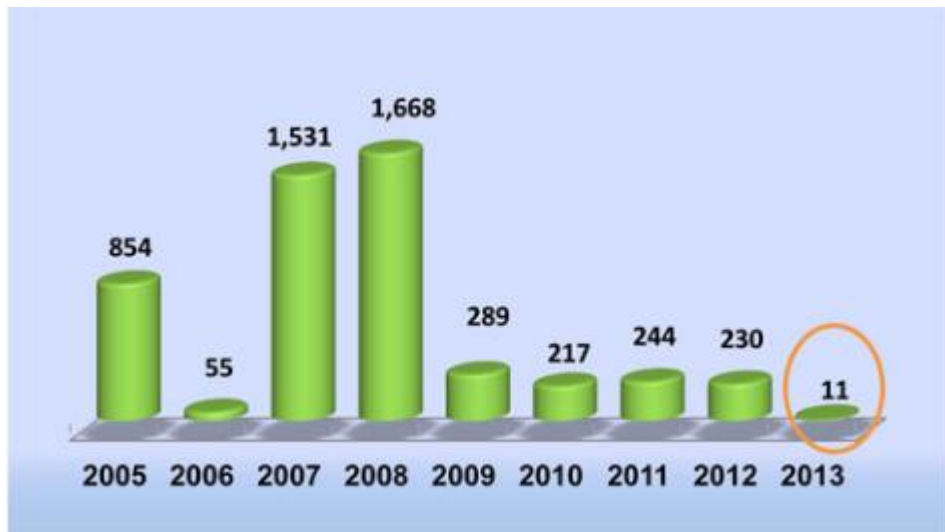

לשם השוואה להלן גרף שיגורי** רקטות וגרף שיגורי** פצצות מרגמה מרצועת עזה לעבר ישראל בין השנים 2005 - 2013:

שיגורי** רקטות מהרצועה בין השנים 2005-2013

שיגורי** פצצות מרגמה מהרצועה בין השנים 2005-2013

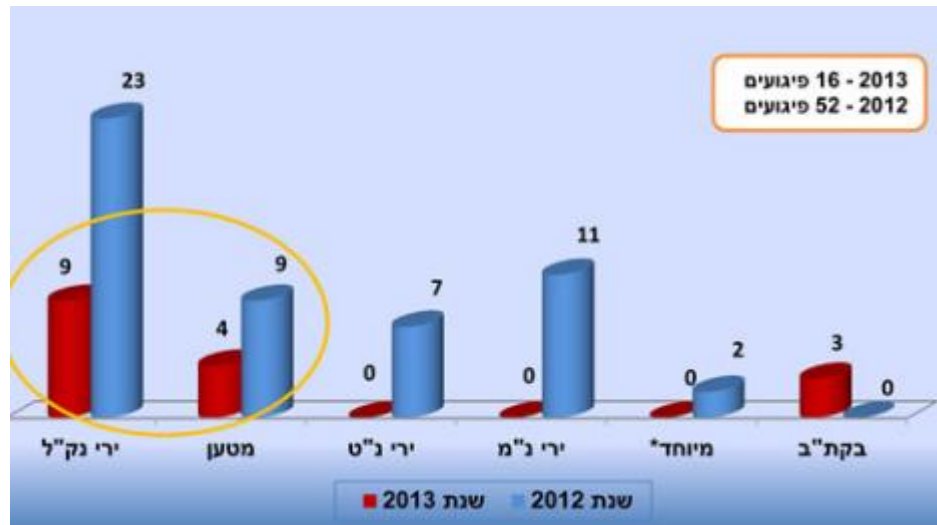

**הבהרה: השיגורים הם מספר הרקטות/פצצות מרגמה שנורו. לדוגמה: פיגוע ירי הכולל מטח של 3 רקטות/פצצות מרגמה ייספר כפיגוע אחד; שלושה שיגורים

גם בפיגועים, שאינם במתווה של תלול מסלול, חלה בשנת 2013 ירידה: 16 פיגועים, לעומת 52 ב-2012.

להלן גרף השוואתי בחתך מתווה:

פיגועים בגזרת הרצועה בשנת 2013 (ללא תלול-מסלול) בחתר מתווה ובהשוואה ל-
2012

*מיוחד – פיגוע משולב, כולל פיגוע מנהרת תופת

התעצמות ובניין הכוח ברצועה

בשנת 2013 המשיכו גורמי הטרור ברצועה, ובראשם חמאס ו"הג'האד האסלאמי" (גא"פ), במאמצי ההתעצמות ובניין הכוח, בדגש על ייצור רקטות לטווח בינוני-ארוך (עד ל טווח של כ- 75 ק"מ).

בלט גם מאמץ לבניית מנהרות התקפיות משטח הרצועה לעבר ישראל. 2 מאלו נחשפו ונהרסו: האחת בקרבת היישוב ניר עוז (ינואר 2013), והשנייה בגזרת היישוב עין השלושה (אוקטובר 2013). בפעילות לחשיפת תוואי המנהרה, סמוך לעין השלושה, נפצעו 5 חיילי צה"ל, כתוצאה מפיצוץ מטען במנהרה. בצד הפלסטיני נהרגו 4 פעילי חמאס.

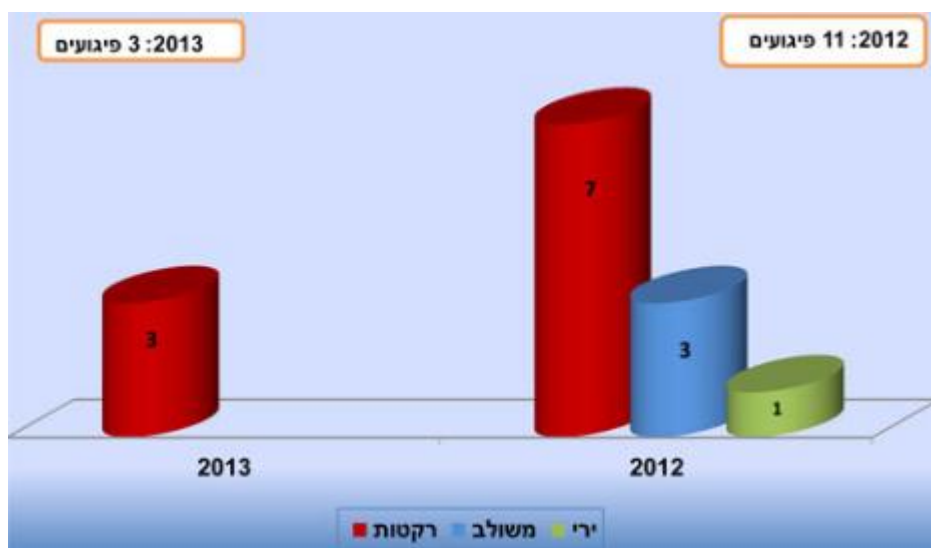
מרחב סיני

בשנת 2013 נמשכה המוטיבציה של גורמי הטרור, בדגש על גורמי "הג'האד העולמי", להפוך את מרחב סיני לזירה לביצוע טרור נגד ישראל. הסיכול הישראלי ומאמצי השלטון המצרי למיגור תשתיות הטרור בסיני, בלמו מגמה זו, דבר שבא לידי ביטוי בירידה במספר הפיגועים, שבוצעו ממרחב זה.

כך, בשנת 2013 בוצעו 3 פיגועים מסיני, לעומת 11 פיגועים בשנת 2012. כלל הפיגועים היו במתווה של ירי רקטות לעבר העיר אילת, (3 פיגועים, במהלכם שוגרו 5 רקטות: 17 אפריל (2 רקטות); 4 יולי (2 רקטות); 13 אוגוסט (רקטה אחת)). בפיגועים אלו לא היו נפגעים.

להלן גרף הפיגועים מסיני :

פיגועים מסיני בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012

פעילות הסיכול

במסגרת פעילות שב"כ לסיכול טרור נעצרו בשנת 2013 למעלה מ-2,500 חשודים בפעילות טרור, רובם באיו"ש. חקירות העצורים הובילו להגשת 1,782 כתבי אישום בעבירות של פעילות חבלנית עוינת, וכן כ-800 כתבי אישום בגין ביצוע הפרות סדר.

כ-190 פיגועים משמעותיים, שתוכננו להתבצע השנה, סוכלו ונמנעו (זאת, לעומת 112 בשנה שעברה), רובם מאזור מוצא איו"ש. מתוכם: 52 כוונות לביצוע פיגועי חטיפה, 52 כוונות לביצוע פיגועי ירי, 67 כוונות לפיגועי מטען ו-16 כוונות לביצוע פיגועי התאבדות.

בלטו: סיכול חולייה של גא"פ (ינואר 2013) שנתפסה, סמוך למחסום איל, ממזרח לכפר סבא, תוך הערכות לביצוע פיגוע חטיפה של ישראל, והעברתו לדירת מסתור בג'נין, בסיוע ערבי ישראל; סיכול 2 חוליות של חמאס צבאי באזור חברון (מרס-אפריל 2013), שתכננו ביצוע פיגועי חטיפה לצורכי מיקוח על שחרור אסירים וסיכול (אוגוסט 2013) של תשתית צבאית של חמאס רמאללה, שהייתה בשלבים מתקדמים לביצוע פיגועי תופת בירושלים, במהלך חגי תשרי. בביתו של ראש התשתית, חמדי חסנין חמדי רומאנה, תושב רמאללה, נמצאה מעבדת חבלה, ובה מטען מוכן להפעלה וחומרים לייצור חומרי נפץ. כן נעצרו 2 תושבי מזרח ירושלים, בעלי תעודת זהות כחולה, שגויסו לחוליה והיו אמורים להכניס את המטענים לקניונים בירושלים, אותם הכירו על רקע עבודתם שם. בנוסף, יצוין יירוט (אוקטובר 2013), במהלך ניסיון למעצרו, של מבוקש גא"פ, מחמד רבאח עאצי, משלח ומתכנן הפיגוע באוטובוס בתל אביב (21 נובמבר 2012, 26 פצועים), במהלך מבצע "עמוד ענן", אשר עסק בקידום פיגועים נוספים בישראל.

עוד בלטו השנה, חשיפה וסיכול של כ-40 כוונות פיגוע, במתווים שונים באיו"ש, בהכוונה מרצועת עזה, במעורבות של משוחררי "עסקת שליט", וכן מעצר (ינואר 2013) של שני אחים, אזרחים ישראלים, תושבי פזורת "אבו קווידר" בנגב, אשר הודו בייצור מטענים ובכוונות לבצע פיגועים במתווים שונים.

באשר לפעילותם של גורמים סלפים ג'האדים, המזוהים עם אידאולוגיית "הג'האד העולמי", יצוין יירוטם (נובמבר 2013) של 3 פעילים של תשתית צבאית, שפעלה באזור חברון ותכננה לבצע פיגועים נגד ישראל ונגד הרש"פ (ברכבם נתפסו 2 אקדחים ו מספר מטעני חבלה). כן יצוין יירוטו (אפריל 2013) של תושב מחנה הפליטים שאטי ברצועת עזה, הית'ם זיאד מסחאל, מומחה אמל"ח, שעסק בייצור, שיפור וסחר באמל"ח, והיה עוגן טרור מרכזי בתחום זה. מסחאל, שסייע לתשתית של "מועצת השורא של המג'אהדין בקצוות ירושלים" (אכנאף בית אלמקדס), ארגון של "הג'האד העולמי", שמעורב, בשנים האחרונות, בפעילות טרור נרחבת נגד ישראל, סייע במימוש פיגוע ירי רקטות, שביצעה התשתית לעבר אילת (17 אפריל 2013), ועסק בקידום פיגועים נוספים.

ערביי ישראל

מעורבותם של ערביי ישראל בפיגועי טרור המשיכה, גם השנה, להיות מינורית. יחד עם זאת, בלטה יציאתם של ערבים ישראלים לסוריה, כדי להילחם במשטר אסד, לצד המורדים.

בתופעה זו טמון סיכון לישראל, שכן היוצאים לסוריה, לצד האימונים הצבאיים שהם עוברים, יוצרים קשר עם גורמים עוינים למדינת ישראל, המרכיבים את שורות המורדים, לרבות גורמי "הג'האד העולמי". היוצאים לסוריה נחשפים שם לאידיאולוגיה ג'יהאדית קיצונית, ועלולים להיות מנוצלים למסירת מידע על יעדים בישראל, או אף לביצוע פעילות טרור נגדה.

בלט השנה, מעצרו (אוקטובר 2013) של חסאם נדאל יוסף חג'לה, תושב גלג'וליה, שעבר בסוריה אימונים תיאורטיים ומעשיים, ואף השתתף בפועל בחימה, ואשר התבקש, עם שובו לישראל, להצטרף לשורות "ההתנגדות", ולבצע פעולות לחימה ואף חבלות לא חמושות, כגון הצתות, הרעלת מקורות מים וכתובת סיסמאות (כתב אישום הוגש בנובמבר 2013).

כן יצוין הסיכון הגלום במעורבות של שוהים בלתי חוקיים (שב"חים) בפיגועי טרור (השנה – שלושה פיגועים, חלקם קטלניים, בוצעו בידי שב"חים) והשימוש שהם עושים, לעיתים, בנהגי הסעה מקרב ערביי ישראל, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בפיגוע המטען (דצמבר 2013) בבת ים, כאשר המחבל, שהניח והפעיל את המטען, נכנס לישראל באמצעות בדואי, אזרחי ישראל, שמשמש כנהג הסעות כנ"ל.

ימין ושמאל קיצוני

ימין קיצוני - על פי נתוני שירות הביטחון הכללי חלה השנה עלייה במספר הפיגועים נגד ערבים, בהם היו מעורבים פעילי ימין קיצוני: 25 פיגועים, לעומת 18 בשנת 2012. מנגד, במספר הפצועים, כתוצאה מפעילות זו, חלה ירידה: 4 פצועים בשנת 2013, לעומת 6 פצועים, בשנת 2012, וללא הרוגים כלל. בלט שימוש במתווה פיגוע דקירה. בשנת 2013 בוצעו 3 פיגועים: דקירת ערבי בשכונת מאה שערים בירושלים, בחודש אפריל; דקירת נהגי מוניות בשכונת גילה בירושלים, בחודש מאי ובחודש יוני. זאת, לעומת אפס (0) פיגועי דקירה בשנת 2012.

כן בלטו 4 פיגועי הצתת מבנה באמצעות בקבוק-תבערה (להלן בקת"ב), ללא נפגעים: 2 פיגועים בחודש יוני 2013: השלכת בקת"ב על בית בבורין והצתת מכולה בעצירה קבליה, ו-2 פיגועים בחודש נובמבר: הצתת בית מאוכלס בסינג'ל, והשלכת בקת"ב על בית בבורין. בפיגועים במתווה של פגיעה בקודשי דת חלה השנה ירידה: פיגוע אחד (מנזר בית ג'מאל, אוגוסט 2013, הצתה), לעומת 3 פיגועים בשנת 2012.

מתווים נוספים: 16 פיגועי הצתת כלי רכב (לעומת 12 ב-2012); יידוי אבן, אשר כתוצאה ממנו נפצע ערבי באורח קשה בהר ציון בירושלים (נובמבר 2013). אזורי הפעילות הבולטים: גזרת ירושלים (7 פיגועים), בנימין (8) ושומרון (5). כן בוצעו פיגועים ב"קו ירוק" (3) וביהודה (2).

בתחום הסיכול – במסגרת פעילות שב"כ, בסיוע משטרת ישראל וצה"ל, נעצרו השנה לחקירה עשרות פעילים, מרביתם על בסיס מידע מודיעני של שב"כ. במהלך 2013 הוגשו 70 כתבי אישום (לעומת 46 ב-2012), והוצאו (על ידי אלוף פיקוד המרכז, ועל בסיס מידע של שב"כ) 13 צווי הרחקה מנהליים נגד פעילי ימין קיצוני. שמאל קיצוני – השנה חלה ירידה בפעילות האנרכיסטים במוקדי חיכוך אלימים באיו"ש. ברקע לכך, בין היתר, התפרקות ארגון ה"ISM (-תנועת הסולידריות הבינלאומית", ארגון שמאל פרו-פלסטיני).

תחום האבטחה

בשנת 2013 לא בוצעו פיגועים נגד יעדים יהודיים וישראליים ברחבי העולם. זאת, לעומת רצף פיגועים וניסיונות לפיגועים בשנת 2012 (בורגוס/בולגריה; ניו דלהי/הודו; טביליסי/גאורגיה).

לצד זאת, גם השנה, נמשכה המוטיבציה של איראן והארגונים הפועלים בחסותה, לביצוע פיגועים נגד יעדים ישראליים בחו"ל. זו באה לידי ביטוי בהמשך הניסיונות לבסס תשתיות מבצעיות בזירות השונות בעולם.

פוטנציאל לאיום נוסף הוא מצד גורמי "הג'האד העולמי", לרבות מתאסלמים חדשים מארצות אירופה, אשר מגיעים לסוריה כדי להילחם במשטר, לצד גורמי האופוזיציה. ההכשרה הצבאית והאידיאולוגיה הג'יהאדית, שהם מקבלים שם, מעלה את רמת האיום מצד גורמים אלה, נוכח האפשרות לגיוסם לביצוע פיגועים נגד יעדים ישראלים/יהודיים בארצות האם שלהם ובעולם כולו.